

Факультет бакалаврської підготовки

Кафедра економіки, управління та адміністрування

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DP128 Ринок праці та людський капітал Labor Market and Human Capital
Рівень вищої освіти	Початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	Економіка та управління бізнесом
Семестр	4
Факультет /відділення	Бакалаврської підготовки
Курс	2
Анотація курсу	Дисципліна “Ринок праці і людський капітал” спрямована на формування у студентів теоретичних знань щодо теоретико-методологічних засад функціонування ринку праці, соціально-трудоких відносин у суспільстві та навичок практичного застосування отриманих знань у подальшому навчанні, працевлаштуванні, практичній діяльності за фахом
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=510
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Азьмук Надія, д.е.н, доцент, професор кафедри економіки, управління та адміністрування
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_eb24.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК12. Здатність діяти соціально відповідально та

	<p>свідомо, на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>
<p>Перелік спеціальних компетентностей (СК)</p>	<p>СК 1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо, макро- рівнях. СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами. СК4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати, розуміти особливості сучасної світової і національної економіки та обґрунтовувати напрями соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. СК7. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин. СК9. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. СК10. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. СК11. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності СК 13. Здатність самостійно виконувати завдання, за усталеними алгоритмами здійснювати економічні розрахунки, організувати роботу та аналізувати первинну інформацію. СК14. Здатність аналізувати проблеми діяльності підприємств, установ, організацій з урахуванням специфіки їх функціонування, рекомендувати управлінські та економічні рішення щодо розвитку господарюючих суб'єктів. СК15. Здатність виконувати типові спеціалізовані завдання, пов'язані з діяльністю та функціонуванням системи управління суб'єктів господарювання. СК16. Здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності суб'єктів господарювання.</p>
<p>Перелік програмних результатів навчання</p>	<p>ПРН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. ПРН3. Знати та використовувати економічну</p>

термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки,

ПРН4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

ПРН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій для прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади)

ПРН6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у професійному спілкуванні.

ПРН 17. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН 20. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 21. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН 22. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ПРН 23. Застосовувати набуті знання для запобігання корупції та будь-яким проявам недоброчесності в роботі.

ПРН 24. Демонструвати вміння знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування типових спеціалізованих професійних задач.

ПРН 25. Застосовувати інноваційні підходи в діяльності суб'єктів господарювання.

	інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
--	---

Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 75 Форма підсумкового контролю – залік

Методи навчання	Тематичні, проблемні лекції; практичні і семінарські заняття із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів, вирішення професійно-орієнтованих задач; інтерактивні заняття; індивідуальні заняття із підготовкою науково-дослідних робіт, розв'язання конкретних ситуацій; консультації з викладачами; самонавчання на основі навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle та рекомендованої літератури, джерел.
------------------------	---

Зміст дисципліни	
Тема 1. Людський капітал	Людський капітал як соціально-економічна категорія. Інвестиції в людський капітал. Аналіз ефективності інвестицій в людський капітал.
Тема 2. Робоча сила	Робоча сила та її склад. Особи які не входять до складу робочої сили. Потенційна робоча сила. Відтворення населення і робочої сили: рухи, типи, режими.
Тема 3. Зайнятість і безробіття. Регулювання зайнятості	Поняття та види зайнятості. Безробіття та його види. Види державної політики зайнятості. Державне регулювання зайнятості населення в Україні.
Тема 4. Ринок праці	Сутність ринку праці, його елементи і функції. Моделі та сегменти ринку праці. Попит та пропозиція на ринку праці. Резильентність національного ринку праці.
Тема 5. Цифровий сегмент ринку праці	Особливості, елементи та функції цифрового ринку праці. Зайнятість через цифрові платформи. Виклики та можливості зайнятості у цифровий спосіб.
Тема 6. Політика доходів і регулювання заробітної плати	Вартість робочої сили. Доходи населення. Рівень життя, Заробітна плата, її основні функції. Структуру та елементи організації оплати праці на підприємстві. Державне й договірне регулювання заробітної плати.
Тема 7. Якість трудового життя	Концепція якості трудового життя. Складові якості трудового життя. Концепція гідної праці. Основні напрями підвищення якості трудового життя.
Тема 8. Соціальна політика держави	Сутність соціальної політики. Завдання та реалізація соціальної політики в Україні. Напрями та перспективи розвитку соціальної політики в Україні.

Тема 9. Трудова міграція	Міграція. Трудова міграція. Види трудової міграції. Регулювання міграційних процесів
Тема 10. Міжнародне співробітництво у сфері формування, розвитку та використання людського капіталу	Суть і роль глобалізації, її вплив на ресурси праці. Стан інтеграції України до міжнародного ринку праці. Система професійної освіти в розвинутих країнах.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність викона. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. ння самостійної роботи.

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.

Система оцінювання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі заліку за системою накопичення балів, відповідно до графіку навчального процесу.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мак кількість бал
Практичні роботи теми 1-10 (4 бали за кожную роботу)	40
Модульні контрольні (2-і к.р. по 15 балів)	30
Індивідуальна самостійна робота: 1. аналітичний огляд наукових публікацій за обраною темою 2. підготувати доповідь та презентацію за обраною темою	20 10
Разом	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Азьмук Н.А. Трансформація зайнятості при переході до цифрової економіки: глобальні виклики та стратегії адаптації. Монографія. К. Знання, 2019. 335с.
2. Акулов М. Г., Драбаніч А. В., Євась Т. В. Економіка праці і соціально-трудова відносина: навч. посібник Київ :Центр навчальної літератури, 2012. – 328 с.
3. Антонюк В. П., Залознова Ю. С. Людський капітал регіонів України: проблеми відтворення в умовах гібридної та повномасштабної війни як загроза для повоєнного відновлення країни / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2023. 175 с.
<https://iie.org.ua/monografiyi/ljudskij-kapital-regioniv-ukraini-problemi-vidtvorennja-v-umovah-gibridnoi-ta-povnomasshtabnoi-vijni-jak-zagroza-dlja-povoiennogo-vidnovlennja-kraini/>
4. Брюховецька Н.Ю., Іваненко Л.В.Оцінювання людського капіталу та доданої вартості підприємств: теорія та практика: монографія / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2020. 184 с. <https://iie.org.ua/monografiyi/ocinjuvannja-ljudskogo-kapitalu-ta-dodanoi-vartosti-pidpriemstv-teorija-ta-praktika/>
5. Булеєв І.П. Суспільство, середній клас, цифрова економіка: стан та перспективи розвитку: наукова доповідь / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2020. 116 с. <https://iie.org.ua/monografiyi/suspilstvo-serednij-klas-cifrova-ekonomika-standa-perspektivi-rozvitku/>
6. Грішнова О. А. Економіка праці та соціально-трудова відносина: підручник Київ : Знання, 2006. – 559 с.
7. Грішнова О. А. Людський капітал: формування в системі освіти і професійної підготовки. Київ : Знання, КОО, 2001. 254 с.
8. Жуков В., Скуратівський В. Соціальне партнерство в Україні: навч. посібник Київ: УАДУ, 2001. 200 с.
9. Економіка праці та соціально-трудова відносина: практикум: навч. посіб. Семикіна М.В. та ін., Кропивницький: Видавець Лисенко В. Ф., 2020. 228 с.
10. Єсінова Н. І. Економіка праці та соціально-трудова відносина: навч.- метод. посібник Х.: ХДУХТ, 2017. 189 с
11. Лібанова Е. М. Ринок праці: навч. посібник. Київ: ЦНЛ, 2003. 224 с.
12. Людський розвиток в Україні: історичний вимір трансформації державної соціальної політики: колективна монографія /за ред.. Е.М. Лібанової. –К.: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2014. – 380с. chrome-extension://efaidnbnmnnibpcajpcgclclefindmkaj/https://idss.org.ua/monografii/2014_lyud_rozvitok.pdf
13. Назарова Г.В. Економіка праці: навч. посіб. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 330 с.
14. Трансформація соціально-трудова сфери в умовах цифровізації економіки: монографія/ О.Ф. Новікова, Ю.С. Залознова, О.І. Амоша, О.О. Хандій, Н.А. Азьмук, Я.В. Остафійчук, Л.Л. Шамілева, О.В. Панькова, І.М. Новак, А.Д. Шастун, О.Ю. Касперович, О.В. Іщенко, Я.Є. Красуліна, Л.П. Амелічева, В.В. Компанієць; за наук. ред. О.Ф.Новікової; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. – Київ, 2022. – 385 с.
<https://iie.org.ua/monografiyi/transformacija-socialno-trudovoi-sferi-v-umovah-cifrovizacii-ekonomiki/>
15. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07.2012 № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>
16. Про оплату праці Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>
17. Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів): Закон України від 03.03.1998р № 137/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/137/98-%D0%B2%D1%80/ed20220101#Text>
18. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15.09.1999 р. № 1045-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-14#Text>
19. Acemoglu, Daron, Pascual Restrepo. Automation and new tasks: How technology

displaces and reinstates labor. *Journal of Economic Perspectives* 2019. 33.2. 3-30. URL https://pubs.aeaweb.org/doi/pdfplus/10.1257/jep.33.2.3?utm_campaign=fwd_economy.unpaid.engagement&utm_source=hs_email&utm_medium=email&utm_content=73701324&_hsenc=p2ANqtz-9DWK1uYf7Z47ZrIVz1Ku16Y95k-86vSvzWX91IKbjFwEK4FTSv_CYKHxMb_LuLr0a4gppH9H7HZgCEv8xq8db8IXJKVA&_hsmi=73701324&Atalay,Enghin,etal.Newtechnologiesandthelabormarket.JournalofMonetaryEconomics2018.97:48-67. URL <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0304393218301636>

20. Becker Gary S. Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis with Special Reference to Education, First Edition. 1994. <https://www.nber.org/books-and-chapters/human-capital-theoretical-and-empirical-analysis-special-reference-education-first-edition>

22 Daminger, A. The cognitive dimension of household labor. *American Sociological Review* 2019. 84.4: 609-633.

23. Goldin C. Human Capital. 2014. URL https://scholar.harvard.edu/files/goldin/files/human_capital_handbook_of_cliometrics_0.pdf

Інтернет ресурси

1. Державна служба зайнятості України. URL <https://www.dcz.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України. URL <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Український інститут майбутнього. URL <https://uifuture.org/>
4. Міжнародна організація міграції. <https://iom.org.ua/ua>
5. International Labour Organization. URL <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
6. ILO. Ukraine <https://geneva.mfa.gov.ua/posolstvo/2609-labour>
7. Global Human Development Indicators. URL <http://hdr.undp.org/en/countries>
8. The Adecco group. URL <https://www.adeccogroup.com/future-of-work/latest-research/global-talent-in-the-age-of-artificial-intelligence/>